Ч. 159. Недїля 31 (18) липня 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(Справи парляментарні. — Франция а Ватикан. — Анґлїйцї в Тибетї. — Убийство Плеве́го. — Росийско-япаньска війна).

Віденьскі ґазети доносять, що всї мінїстерства предложили вже свої буджети на рік 1905 і сими днями розпічнуть ся наради що до остаточного їх установленя. Загально говорять, що буджет на слїдуючий рік не викаже погіршеня а то длятого, що деякі рубрики доходів дадуть несподївано сьвітлий вислїд. Так н. пр. дохід з податку від цукру викаже величезний прирiст, прибуде також одноріччний надзвичайний дохід 9 мілїонів внаслїдок інкамерованя фонду сїльскої служби почтової, а наконець і монополь тютюну збільшить скарб держави. Дохід з того монополю за перших шість місяців есть о 3,682.000 корон більший, як був в тім самім часї минувшого року.

З Парижа доносять, що президент мінїстрів Комб по вчерашній радї мінїстрів, запитаний о вислїд ради, сказав, що вигляди дипльоматичної натури не позваляють єму сказати щонебудь о вислїдї ради мінїстрів. Заяву ту поясняють в той спосіб, що дипльоматичні зносини межи Францією а Ватиканом зовсім зірвані. Заступник амбасадора в Римі, Декурзель вручив нинї рано Ватиканови француску ноту. Єсть загальний погляд, що Декурзель і прочий персонал амбасади виїде нинї з Риму а рівночасно виїде з Парижа і нунций Льоренцеллї.

Урядово подають до відомости, що Ватикан надіслав вчера відповідь, в котрій не годить ся на жадане француского правительства що до відкликаня письм висланих до епіскопів в Лявaль і Діжонї, лиш вияснює і боронить зміст тих листів. Відкинене жаданя француского правительства заострено ще листом висланим до епіскопа Ле Норд з завізванєм, щоби він до двох недїль приїхав до Риму.

О походї анґлїйского войска до Тибету наспіли слїдуючі вісти: В недїлю дня 17 с. м. перейшов відділ анґлїйский найнебезпечнїйшу передолину в горах, котрою іде ся до Лясси, а котра лежить ще о 300 метрів висше понад море, як найвисша в Европі гора Монблян. Тибетаньске войско стоїть під Ярзї і тут дожидає Анґлїйцїв; лямам лиш з великим трудом удало ся наклонити людий до дальшої борби. Можна сподївати ся, що вже в найблизшім часї прийде до борби. Після наспілих вістий, які одержали Анґлїйцї від місцевих людий, прибуло Тибетанцям на поміч 1300 людий із сторін Наґаце. Анґлїйцї не сподївають ся нїгде сильнїйшого опору і суть певні того, що Тибетанцї як доси по кількох перших вистрілах розбіжать ся на всї сторони.

Про убите мінїстра Плеве доносять ще: Цареви дано телефоном знати про смерть мінїстра, а вість о тім подїлала мов грім на царя; він не міг нїчого більше сказати, лиш: „Мій Боже, мій Боже!“ а відтак замкнув ся в своїй комнатї. Аж по полудни зажадав близших пояснень. Покликав до себе кількох достойників і нарадив ся з ними. Ухвалено устроїти похорон на кошт держави. Цар заявив при сїй нагодї, що готов сам піти за домовиною, а коли єму сказано, що то серед теперішних обставин годї, цар сказав: Таж то був мій приятель і щирий дорадник.

З достовірного жерела доносять, що в ночи по убитю Плеве́го арештовано спільника виновника замаху. Чоловік той стояв від рана над каналом, що перепливає в тій сторонї міста, щоби виконати замах, коли би перший не удав ся. По замаху сїв він до лодки на каналї і казав повезти себе нїби на прогульку а по дорозї кинув щось тяжкого до води. Лодкареви впало то в очи і він доніс о тім до поліцїї, котра зараз арештувала незнакомого. Предмет вкинений до води видобули нурки; есть то вибухова бомба. Чоловік той

---

4)

Дарданеллї і війна на мори.

(Написав К. Вербин).

(Дальше).

Росия дотя держала ся постанов париского договора з 1856 р., доки мусїла. Прийшла пруско-францускa війна в 1870/1, котра змела Наполеона III, котрий верховодив доси в Европі і котрого слово мало найбільше значінє. Тота Росия, що нинї есть так великою приятелькою Франциї, підчас згаданої війни стояла по сторонї Прусаків і забезпечувала їх із заду; Прусаки, бачите, були в обаві, що Австро-Угорщина готова би пригадати собі рік 1866 і станути до спілки з Французами. Фактом есть, що тота обава була оправдана, бо у Віднї знайшлись були дїйстно круги, котрі доражували користати з хвилї і ставати до спілки з Французами. Росия мала шахувати Австро-Угорщину, евентуально виступити навіть збройно против неї, колиб она була зважилась дати поміч Французам. Як Росия лагодила ся до сего важного кроку, се по части й ми ще памятаємо, бо у нас зачали були дуже гороїжити ся ті, що стояли на услугах росийского правительства і запевняли вже зовсїм сьміло, що ось-ось прийде Росия і забере Галичину, а тодї спливе вся благодать на тих, що поможуть їй до того.

До того не прийшло; верховодячі круги віденьскі зміркували ще в пору небезпечність положеня і не згодили ся на союз з Франциєю. Росийске правительство, маючи по своїй сторонї Прусаків, стало ся паном ситуациї у всхідній Европі і постановило висвободити ся із того ярма, яке вложив на него париский договір з 1856 р. Росия використала дуже зручно добру нагоду: Наполеон III. вже не панував у Франциї, Німеччина задля дружби і прислуги Росиї не противилась єї жаданю, а прочі держави не важились ставити опір в сїй справі. Кн. Ґорчаков розіслав длятого дня 31 грудня 1870 р. славний свій окружник до держав, в котрім виповів париский договір, заявляючи що слїдує:

„Єго імператорске Величество не може довше уважати ся звязаним зобовязанями з 30 марта 1856, бо обмежують права єго верховної власти на Чорнім мори. Після постанов договора були би проливи замкнені лиш в часї мира для военних кораблів, а з того виходить, що росийске побереже над Чорним морем есть виставлене на напади навіть поменших держав, бо Росия може супротив їх збройної сили поставити лиш кілька слабих военних суден“. З анґлїйскої сторони постановлено тодї внесене, щоби справу Чорного моря і проливів предложити радї великих держав. Росия згодила ся на то а тодї скликано до Льондону конференцию, котра закінчила ся протоколом з 17 сїчня 1871, котрий постановив, що нїяка держава не сьміє на власну руку увільняти ся від зобовязань договору. Мимо того увзглядненo жадане Росиї, бо постановлено, що султан може отворити проливи в часї мира для военних кораблїв дружних або союзних держав скоро би то уважав за потрібне в інтересї условий париского мира з 1856 р.

Так стояла справа аж до 1877 р., коли Росия виповіла війну Туреччинї. Анґлїя заявила тодї рішучо, що постанови в справі переїзду военних кораблів через Дарданеллї не можуть бути змінені. На то відповіла Росия, що справа Дарданеллїв мусить бути в інтересї мира і загальної рівноваги залагоджена загальною угодою на справедливих основах.

Коли же Росия побідила Туреччину і завела в Сан Стефано переговори, постановлено в протоколї підписанім дня 31 сїчня 1878 р.: „В справі береженя прав і інтересів Росиї в Босфорі і Дарданеллях порозуміє ся султан з царем“. Ледви що льорд Біконсфільд довідав ся о тій постанові, як адмірал Горнбі вже й одержав приказ поплисти до моря Мармара, де він станув дня 13 лютого коло княжих островів. Здавало ся вже, що ось ось вибухне анґлїйско-росийска війна; але штуцї дипльоматичній удало ся відвернути війну в той спосіб, що Росию спонукано, щоби она піддала ся постановам европейского конґресу, який має зібрати ся в Берлинї; а тота европейска рада постановила: „Париский договір з 30 марта*) 1856 і льондоньский з 13 марта 1871 р. удержують ся в повній силї у всїх постановах, о скілько они не знесені або не змінені.

Так отже представляють ся правні відносини дарданельскої справи. В практицї дово-

---

*) В попереднім фейлєтонї видруковано через похибку 3 марта.

не хоче сказати, як називає ся. Поліция каже, що замах на Плеве'го був наслідком приготовленого заговору. Дотеперішне переслухане виновника замаху і слідство мало викрити, що партия революцийна приготовила цілий спис засуджених на смерть достойників. Зачувати, що верховодячі круги в Росиї постановили ше більше спиняти свободолюбивий рух і взяти ся до ще острійших мір против всякого руху маючого на цїли зміну дотеперішних відносин.

Як показує ся, Вячеслав Константинович Плеве був з роду Поляком, хоч колись може німецкого походженя. Він родив ся 1846 року і середні школи кінчив у Варшаві а в 1876 р. писав навіть до польскої ґазети судової. Він був секретарем державним для Фінляндиї і сенатором, а по убитю міністра справ внутрішних Сипяґіна дня 18 цьвітня 1902 р. став его наслїдником.

З поля війни надходять щораз виразнійша чутка, що під Порт Артуром веде ся від кількох днів завзята борба. З Чіфу доносять: Вчера виїхала тут джунка з Порт Артура з 30 чужинцями з висших кругів. Они виїхали з міста в четвер і розповідають, що ві второк, середу і четвер відбувала ся від всхідно-полудневої сторони сеї кріпости завзята борба на суши і мори. Здає ся, що Японці приступили до ґенерального штурму. Бомбардоване було ві второк найсильнійше від початку облоги. Росийскі форти відповідали не конче добре. Начальний вожд Японців Ояма веде особисто операциї під кріпостию.

Новинки.

Львів дня 30-го липня 1904.

— **Зміна в доручуваню листів.** На основі розпорядженя ц. к. Міністерства торговлї з дня 5 липня с. р. зносить ся з днем 1 серпня с. р. доручуване вглядно авізоване експресових пересилок в нічній порі, а то межи годиною 10-ою вечер а 6-тою рано, хиба-що: 1) надавець експресової пересилки через поміщене на адресі пересилки додаткової замітки „також в ночи доручити" виразно такого дорученя зажадав, а дотичний адресат против того виразно не застеріг ся, або що: 2) адресат зложив в уряді почтовім заяву, що надаючі ся для него експресові пересилки мають бути ему доручувані взглядно авізовані навіть нічною порою. — Замічає ся, що увага надаючого відносяча ся до нічного дорученя має бути поміщена (при листових пересилках на сторонї адресовій при пересилках возової почти на дотичній адресї пересилковиї) побіч уваги „express".

— **Іспит кваліфікацийний** для учителїв шкіл народних розпічне ся у Львові перед ц. к. комісиєю іспитовою дня 20 вересня с. р. — для учителїв виділових шкіл 11 жовтня с. р. — Поданя заосмотрені в приписані документи належить вносити найпізнїйше до 10 вересня с. р.

— **Почтова реформа.** Незадовго появить ся розпорядженє, на основі котрого можна буде замовляти часописи і периодичні видавництва в почтових урядах, як се водить ся за границею. На разї почтові уряди будуть приймати лише пренумерацийні зголошеня та належитість за пренумерату і відсилати їх до адміністрацийи дотичних часописий, котрі будуть уладжувати дальшу часть діла. В слїд за тим наступить реформа на заграничний спосіб. За границею именно висилають редакциї ґазет свої виданя без опасок у відповіднім числї до поодиноких почтових урядів, котрі розсилають їх передплатникам.

— **Борба бика з тигром.** В клїматичній місцевости Сан Себастіян в Іспанїї відбула ся в цирку борба бика з тигром. В цирку найшло ся 2000 видців, для більше не було місця. За найгірші місця платили по 25 пезетів т. є. 23 К. На арені являє ся бик, а потім тигр і розпочала ся борба. Тигр положив ся на земли, витягнувши до гори лаби, як се роблять коти. Коли бик кинув ся на него, тигр вхопив пазурами свого противника за черево і почав дерти его зубами. Бик, незвичайно сильне зьвіря, всців стрясти ся від немилого тягару і підкидав его рогами як мяч. Нагло пукли крати величезної клїтки, в котрій відбувала ся борба і оба зьвірі вибігли на вільну арену. Поміж видцями настав страшенний переполох. Всї кинули ся до дверий, женщини млїли. Сторожі втратили голову. Вхопивши оружие, почали стріляти. Тигра положили трупом, але що стріляли на осліп, зранили 25 видцїв.

— **По американьски.** В місті Bonesteel, в північній Америцї, 150 волоцюгів, так званих „desperados", звело кроваву борбу з поліциєю. Бигва тревала кілька годин нічною порою. Розбишаки хотїли підпалити місто і ограбити. Борба скінчила ся побідою поліциї, котра стратила лише 5 людий, але за те убила або ранила 30 розбишаків, а зловила около 100. Тих завела на дворець, всадила до товарових ваґонів та вивезла на 100 миль в степи Небраски т. зв. преририї і там їх висадила, кинувши на поталу судьбі.

— **Черевики для реклями.** В Америцї появили ся черевики, приладжені дуже штудерно для реклями. Підошви заосмотрені друкарским приладом, котрий при кождім кроцї властителя черевика випечатує на хіднику коротку оповістку. Винахідник поручає ті черевики для аґітацийних цїлий при надходячім виборі нового президента Сполучених держав.

— **Бездимні льокомотиви** є послїдною новостию в области зелїзничого руху. Винахідником таких льокомотив є американьский інжинїр Гольден. Кілька льокомотив, зладжених після системи Гольдена, їздять тепер на пробу коло Льондону. „Бездимність" походить звідси, що в льокомотивах палить ся не вуглем але зовсїм окремим штучно сфабрикованим материялом. На всякий случай і сей винахід є доказом поступу.

— **Смерть від грому.** З Сяніччини доносять: Дня 28 с. м. надтягнула хмара понад село Биківцї і підчас бурі грім убив господаря Андрія Кмициньского, занятого при жниві пшеницї. Убитий полишив жінку і 7 дїтий.

— **Селяньска бурса в Городенцї.** Заряд селяньскої бурси філії тов. „Просьвіти" в Городенцї розписує конкурс на 15 місць в тій бурсї. Приняті будуть ученики шкіл народних в Городенцї. Оплата: місячно 5 кор. і відповідна скількість натуралїй. Цїла місячна оплата грішми без натуралїй виносить 10 кор. Вписове одноразово 2 кор. Поданя належить вносити найдальше до 20 серпня с. р. на адресу:

дили они нераз до спорів. Вже на берлиньскім конґресі заявив був льорд Сельсбері, що скоро Росия не зробить з Батума вільного порту — він тимчасом став военним портом — то Анґлїя застерігає собі право в'їзду до Чорного моря а в палатї панів сказав він, що Анґлїя не буде зважати на постанови в справі Дарданеллїв, скоро Туреччина буде піддавати ся впливам якоїсь другої держави. Пізнїйше старала ся Росия від часу до часу виробити собі право для переїзду своїх кораблів через Дарданеллї а Анґлїя за кождий раз тому противила ся. Наконець в 1891 р. постановила Росия заключити з султаном окрему угоду, на основі котрої лиш сам султан не питаючись о призволене других держав, мав право перепускати кораблї утвореної тоді під протекторатом тодїшного росийского наслїдника престола добровільної фльоти, хоч що правда не узброєні і під торговельною фляґою. На основі тої окремої угоди з султаном перепливли через Дарданеллї і кораблї „Петербург" і „Смоленьск" і длятого не може бути ніякого сумнїву, що Росия нарушила межинародне право, забезпечене договорами з 1841 і 1856 р. та берлиньским конґресом.

* * *

Париский конґрес в 1856 р. управильнив був ще одну справу. Француский міністер Валевский хотїв, щоби сей конґрес подібно як свого часу вестфальский і віденьский лишив тревалу згадку по собі; він предложив длятого конґресови реформу м о р с к о г о х и ж а ц т в а або корзарства і ту реформу списано в протоколї з 16 цьвітня. Для поясненя сеї справи мусимо тут розповісти дещо близше.

Хижацтво або розбишацтво морске, зване з француска також корзарством, по нїмецки Kaperei, має свій початок з тих часів, коли деякі анґлїйскі і голяндскі кораблї їдучи до всхідної Індиї, ловили на мори чужі кораблї і забирали з них все добро а самі кораблї нищили. Підчас війни узброювано умисно кораблї, що мали на мори ловити кораблї неприятеля і нищили їх. В середновічних часах приватні люди узброювали такі кораблї і пускали ся з ними на розбої, щоби нищити кораблї неприятеля. Се був добрий інтерес і приносив великі зиски; але остаточно з того витворились морскі розбишаки, котрі нищили так само свої як і чужі кораблї. Длятого таких хижаків, що не мали формальної концесиї до того, уважано за простих розбишаків морских. Концесию на хижацтво надавала котрась з держав, що вели війну і тота концесия називала ся хижацким листом (Kaperbrief, lettre de marque). Сей інтерес був в 17 і 18 столїтю так поплатний, що основували ся навіть окремі товариства торговельні, котрі займали ся сим ділом.

Тепер під морским хижацтвом розуміє ся підприємство уповажнене правительством якоїсь держави до того, щоби оно нищило кораблї неприятеля і тим робило шкоду его торговли. Хижацкий корабель мусить длятого мати завсїгди концесию на письмі і виказати ся нею а крім того держати ся строго постанов тої концесиї і военних звичаїв. Якась держава може наймати собі окремі приватні кораблї до того, але щоби мати запоруку, що такі хижацкі кораблї не будуть надуживати своєї концесиї, бере від них відповідну кавцию. Давнїйше можна було наймати кораблї якої небудь третої держави; тепер вже нема того в звичаю, як і взагалї настало стремлене, щоби хижацтво морске зовсїм знести. Париский конґрес в 1856 р. постановив длятого слїдуючі три правила:

1) Хижацтво морске зносить ся раз на завсїгди. — 2) Неутральна фляґа криє майно неприятеля з виимкою контрабанди военної. („Вільний корабель, вільне й майно!") — 3) Неутрального майна під фляґою неприятеля не вільно забирати, хиба що то була би военна контрабанда.

Ту постанову підписала також і Росия і згодили ся на ню майже всї европейскі держави. Знатоки морского права кажуть, що і Японія приступила до тої ухвали конґресу; але в послїдних часах відозвали ся в ґазетах японьскі голоси, котрі кажуть, що Японїю ся постанова не обовязує. Не приняли сеї постанови Сполучені Держави північної Америки, Іспанія, Мехіко, Венецуеля, Болївія і Ураґвай. Однакож підчас американьско-американьскої війни не було чувати, щоби котрась з воюючих сторін видавала хижацкі листи. Але хоч хижацтво формально й знесено, то все таки оно позістало, хоч в трохи иншій формі. Теперішна росийско-японьска війна дала аж надто яркі докази того. Тим хижацтвом займають ся тепер поменші военні кораблї так звані кружляки, значить ся, скорі военні кораблї з легкими панцирами, котрі кружать по мори або де близько побережа і виловлюють неприятельскі або й инші неутральні кораблї, о котрих припускають, що они везуть контрабанду, значить ся, якісь такі материяли або товари, котрі воююча сторона змушена нищити або дістати в свої руки. Военні кораблї не потребують вже хижацкого листу, але они мусять держати ся певних законних постанов.

Щож уважає ся за контрабанду? На се питане не можуть зовсїм точно відповісти навіть найлїпші знатоки морского права. Загально можна сказати, що за контрабанду уважають ся всї тоті предмети, материяли і товари, котрі в який небудь спосіб служать до піддержаня военної сили неприятеля, головно же такі материяли, що служать безпосередно до веденя війни отже: всіляка зброя, муніция, материяли вибухові, провіянт для войска і мундури. Що поза тим, то вже трудно означити; длятого звичайно по вибуху війни воюючі сторони самі означають ті предмети, котрі уважають за кон-

Бурса тов. Просьвіти в Городенції. До поданя належить долучити сьвідоцтво шкільне і заяву батька (опікуна), котрою обовязує ся тойже до плаченя.

— **Репертуар руского театру** на гостинних виступах в Любачеві. Второк, 2 серпня перший раз: „Як ковбаса та чарка, то минеть ся й сварка“ комедия зі сьпівами і танцями в 1 д. Старицкого; Матюк: „Цьвітка дрібная“ сольо тенорове відсьпіває тенор опери люблянської п. А. Гаек; „Заручини по смерти“ комедия в 2 д. в перерібці Карпенка Карого. Четвер, 4 серпня перший раз: „Ворожбит“ комедия в 3 д. Гр. Цеглиньского; „Красна зоре“ хор мішаний всего персоналу. Субота, 6 серпня „Пташник в Тироля“ оперета в 3 д. Целера. Неділя, 7 серпня передпослідне вредставлене „Нещасне кохане“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Манька. Второк, 9 серпня невідкличмо пращальне представлене: „Cavaleria rusticana“ опера в 1 д. Масканього і „Пан Біліньский“ комедия в 1 д. Ґавалевича. — З Любачева переїде руский театр до Яворова і ряд вистав розпічве ся дня 11 серпня водовілем Кропивницкого „Свати Мусія“ [„Пісні в лицях“].

— **Родимці**! купуйте льоси „Сокола“ у Львові (по 25 сот.), набувайте облїґациї (по 10 кор.). Присилайте лепти на дім „Сокола“!

Господарство, промисл і торговля

— **Цїна збіжа** у Львові дня 30 липня: Ціна в коровах за 50 кільо у Львові. — Пшениця н. 9·25 до 9·75; жито н. 6·60 до 6·80; овес 6.75 до 7·—; ячмінь пашний —·— до —·—; ячмінь броварний —·— до —·—; ріпак 8·75 до —·—; льнянка —·— до —.—; горох до вареня 7·25 до 8·—; вика 7·50 до 9·50; бобик 5·50 до 5 75; гречка 6 — до 7·25; кукурудза стара 6·50 до 7·—; хміль за 56 кільо 170·— до 180·—; конюшина червона 65·— до 70·—; конюшина біла 55·— до 62·—; конюшина шведска —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Париж 30 липня. Всї ґазети обговорюють зірване дипльоматичних відносин з Ватиканом яко факт довершений. Кажуть, що ухвала міністрів запала одноголосно а в неділю будуть оголошені дотичні документи в урядовій ґазеті.

Кронштадт 30 липня. Ювилейні торжества кронштадтскої кріпости відложено на час неозначений.

Петербург 30 липня. Адмірал Скридлов телєґрафує з Владивостока, що на німецкім кораблі „Арабія“, приведенім до порту, знайдено военну контрабанду і справа буде віддана морскому судови.

Петербург 30 липня. З Мукдену доносять під датою 28 с. м.: Позаяк сконстатовано, що богато Японців перебраних за Хінців волочить ся по горах і слідять за рухами войск росийских та дають знаки войскам японьским, длятого видано приказ стріляти до таких шпіґунів.

Петербург 30 липня. Росийска аґентия телєґрафічна доносить з Мукдену під вчерашною датою: Прибуло тут кілька осіб з Інков (характеристичне тут, що аґентия вже не називає ся місто „Нючван“ як завсїгди доси — *Ред*) і доносять, що Росияни 25 липня о 5 г. рано опустили місто забравши зі собою запаси, всїлякі прибори і материяли зелїзничі. Того самого дня о 5 год. по полудни заняло місто 120 Японців.

Токіо 30 липня. Ґен. Оку доносить, що після зізнаня бранців росийских сам Куропаткін брав участь в послїдних борбах коло Дашічао і охрестности, та що ґенерали Соколов і Кондратович ранені. Страти Росиян виносять 1000 людий; Японції стратили також около 1000 вояків.

трабанду. Так н. пр. в теперішній росийско-японьскій війні оголосила Японія, що буде уважати за контрабанду також поживу і вуголь, сей послїдний длятого, щоби росийским кораблям военним відобрати можність руху. Росия запротестувала против того, отже після єї погляду артикули поживи і вуголь не повинні бути предметами контрабанди. Мимо того забирала она риж, який везли японьскі кораблї, хоч він не був призначений для войска.

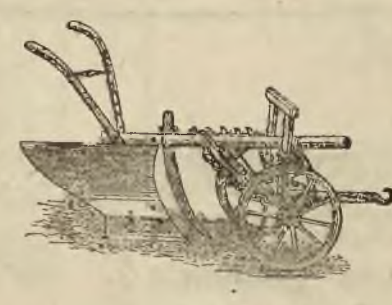
За военну контрабанду уважають ся дальше гроші і цінні папери, о скілько они призначені для военних цїлий держави, що веде війну. Дальше кораблї призначені до военних цїлий н. пр. перевожене войска, всїлякі машини призначені до фабрикациї оружия і муніциї, машини для кораблїв, шини до будови военних зелїзниць, дріт до телєґрафів, всїлякі письма, листи і карти, що відносять ся до війни. Так само уважають ся за контрабанду зьвірята призначені під верх або до тягненя як конї, мули і осли. Коли підчас бурскої війни Анґлїйці купували в Австриї і на Угорщинї та в Росиї конї, то против сего підносили ся протести. Всї того рода предмети уважають ся за властиву контрабанду. За невластиву уважають довіз людий призначених до военної служби, отже офіцирів і вояків, хоч би й не в мундурах, та аґентів, котрі для воюючих сторін вишукують чи то провіянт чи якийсь материял военний.

Контрабанда зі взгляду на всї наведені предмети буває длятого безвзглядна або взглядна. До безвзглядної належать: зброя, муніция і войскові предмети; дальше части зброї і сирий материял, наконець военні кораблї. До взглядної контрабанди належать: пожива, гроші і металї, одіж і материї на одіж, конї і зьвірята запрягові, машини і вуголь та материял кoрабельний. Безвзглядну контрабанду можна завсїгди конфіскувати, бо она обнимає предмети належачі виключно до війни; взглядну контрабанду можна конфіскувати лиш під деякими услівями, взагалї зі взгляду на єї призначене.

Тепер насуває ся питане, як можна знати на мори, чи якийсь корабель везе контрабанду чи нї. Ну, се діє ся зовсїм так само як і на суши, коли хтось шукає контрабанди, от як примірон сторожа фінансова у нас шукає за тютюном або переловлює понад визначену скількість вифабрикований спіритус. Найбільшу певність дає в таких случаях денунцияция. Воюючі сторони мають в чужих портах своїх людий, тайних аґентів, котрі все перевідують і перенюхують та дають знати. В послїдних часах н. пр. підносили німецкі часописи з огірченем факт, що в деяких німецких портах головно же в Гамбурзі крутить ся множество росийских аґентів. Так само говорено, що й в анґлїйских та голяндских портах має бути богато росийских аґентів. Впрочім вже й без аґентів можна знати, що везе якийсь корабель, бо купно і продаж на великі розміри не дадуть ся укрити. Наконець і сама ревізия корабля переконує, чи він везе контрабанду чи нї. Але ревізия на мори не так легка, підозрілий корабель має куди втікати і як він біжить скорше від того, що єго хоче ревідувати, то годі би контрабанду зловити. Длятого суть на то межинародні постанови, котрі подають правила, як в таких случаях треба поступати.

(Конець буде).

НАДІСЛАНЕ.

До відомости всїх Вп. Господарів.

Господарі, хто з вас знає, що Іван Плейза виробляє? — Ріжні плуги і січкарнї, дуже міцні, дуже гарні, млинки, рала наймоднїйші, до ужитку найздібнїйші! Та ще й тано; тож тра знати з ким найлїпше гандель мати:

Чужий пхає що найгірше, а говорить, що найлїпше. Коби гроші в руки взяти: йди мя — каже — позивати! — Час нам собі руки дати та й чужих не спомагати. Най не їдять білу булку, а до неї й нашу курку; нехай роблять, як ми робим, коло поля гною ходим! Наші гроші в нас тримаймо; чужим в гандель не даваймо! Чейже аґент плуг не робить; на готовім він заробить.

На щож в двоє нам платити, коли можем ощадити. Турка близько Коломиї, там робітня є й до нинї: Іван Плейза не в кермує, кожду річ він сам пробує. Він вас, братя, не вшукає, бо він Христа віру має. А хто чого сам не знає, най лиш єго поспитає; він на складі усе має цїнник даром посилає. Хто раз купить, буде знати, що у Плейзи мож дістати все найлїпше, найдешевше, тай ще другим 'ме казати, що найлїпше купувати: у

Івана Плейзи

в Турції під Коломиєю.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6 42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8 59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).